

JESUS, ANDINỌ UWEM

John 5:1-47; Luke 7:11-16

QYQHỌ UKPEP-ÑKPỌ 41

Eke Ikpọ Owo

IKỌ IBUOT: “Owo eke mikponoke Eyen ikponoke Ete emi ọkọdọnde Enye” (John 5:23).

I Jesus Christ, Akwa Andikọk Udọñọ

- 1 Owo mmem-idem odu ke isua edip ye efureta, inyeneken uñwam, John 5:1-5
- 2 Owo ikoduhe ndiñwam enye, John 5:6, 7; Psalm 69:20; 22:11; 107:11-13; Isaiah 41:28; 63:5
- 3 Ñkop-uyo ye nsin-ifik edi se eyomde, John 5:8; Eriyarare 22:14
- 4 Usọp-usọp erikọk, John 5:9; Isaiah 65:24
- 5 Enọ enye odudu ete “Kunam aba idiọk-ñkpọ,” John 5:14; 8:11; Matthew 9:6

II Jesus, Eyen Abasi

- 1 Edi mme utom Ete ke Enye anam, John 5:17-21; 9:4; 10:37, 38
- 2 Enye edi akpatre Ebierikpe ererimbot, John 5:22, 27-30; 2 Ñwed Corinth 5:10
- 3 Enye odot ukpono ukem nte Abasi, John 5:23; Ñwed Mbon Philippi 2:6
- 4 Enye ekeme ndinọ nsinsi uwem, John 5:24-26; 11:25; 14:6

III Uwut-Ñkpọ Idaha Christ

- 1 John, ọduọk-owo-mmọñ ayarade Christ, John 5:31-36; 1:15, 29
- 2 Mme utom Christ edi ntiense enọ Enye, John 5:36; 14:10, 11; 10:36-38
- 3 Abasi Ete ọsọñọ idaha Eyen Esie, John 5:37, 38; Matthew 3:17; 17:5
- 4 Ikọ Abasi ke Akani Ediomini etie ntiense abañ Enye, John 5:39; Isaiah 53; Psalm 2:7
- 5 Moses ewet abañ Enye, John 5:46, 47; Deuteronomy 18:15

IV Edinam Eyen Ebekpa Ke Nain Eset

- 1 Christ, ama owut mbom, Luke 7:11-13; John 11:35
- 2 Odudu eriset ke mkpa Christ ọwọrọ owut idem, Luke 7:14, 15; John 11:43, 44
- 3 Mme owo enọ Abasi ubọñ, Luke 7:16.

SE EKPEPDE EBAÑA

“Ke ñkpọ emi ema ekebe, usọrọ mme Jew edidu; ndien Jesus ọdọk aka Jerusalem.” Enim ke akpanikọ ete ke usọrọ emi etiñde ebaña mi ekedi ọyọhọ usọrọ Nsaña-mbe (Passover) iba tọñọ Jesus ọkọtọñọ utom Esie. Edi akpanikọ nte ke Jesus ama enyene ntak iba emi akanamde Enye aka usọrọ ke Jerusalem: man akanam ibet ọyọhọ onyũ ọkwọrọ Eti-mbuk. Ke isañ ikata ke isua ke isua emi mme Jew esinyenede mme usọrọ mmọ (usọrọ Nsaña-mbe, usọrọ Pentecost ye usọrọ mme ataya) akwa otu owo ke ofuri mme itie ke ererimbot ini oro ema esika ke Jerusalem. Edi ufañ emi ke Jesus akada anam ikot Eti-mbuk osim mme mmọ emi ekedude nsan-nsan ye mkpet-mkpet. “Edi ke akpatre usen, emi edide akwa usen usọrọ, Jesus adada ofiori ete, Edieke owo ekededi okopde nsat itọñ, yak enye etiene Mi ediñwọñ” (John 7:37).

Mmọñ nditimere me erikọk emi akadade itie ke oro ebade, ekedi se akanam mitibeke; edi owo inyikke Abasi ke ndida usuñ ekededi nnam mme utibe-ñkpọ. Jesus ama esida nsio-nsio usuñ ọkọk udọñọ ke ini idaha utom Esie ke isọñ. Ke ini enye emi, Enye eketiñ suk ikọ ndien ọdọñọ-udọñọ ama okop nsọñidem. Ntak iduhe ndiyik mme utibe-ñkpọ eke Abasi anamde ke usuñ eke ededi emi edade enam mmọ. Mkpọdiọhọ-mmọñ emi ikenyeneken odudu ibọk ke esit emi ekpekemedede ndinọ erikọk-udọñọ kpa nte mmọñ Jordan ñko mikenyeneken odudu ibọk ke idem esie ndinam akpamfia Naaman okure. Edi Abasi ọkọk udọñọ.

Ke owo mmem-idem emi, nnyin imenyene uwut-ñkpọ unana ukeme ke uduot owo. Odu akani ñke emi ererimbot enyenede ete ke Abasi anyañ mmọ emi enyāñade idem mmọ. Jesus ekedi ndinyañ mmọ emi mikemeke ndinyañ idem mmọ. Owo ekededi eke enyenede ñkpọ kiet ekededi oto Abasi enyene ndikut unana ukeme esie. Adaña ini nte owo ekerede ete ke imekeme ndiñwam idem imọ enye idikemeke ndiyom uñwam nto Abasi. Ke adañaemi owo okutde unana ukeme esie onyũ ọwọñọrede ọkpọñ idemesie ọbuot idem ke Abasi enye odu ke eti idaha ndibọ ñkpọ nto Abasi. Ke ini Jesus ọdọhọde ete, “Nte ọdọñ fi ndikop nsọñ idem?” Owo mmem-

idem ọbọrọ ete, “Ọbọń, nnyeneke owo...” Owo emi ama ọbọ ufen ke isua edip ye efureta ndien ikenyeneke owo eke ańwamde enye. Emi ebiet didie ikwọ emi ọdọhọde ete ubọk efen ikoduhe ndinyańa ndien ńko enyin efen ikoduhe nditua mbọm ibọhọke Jesus Andinyańa nnyin, oto ke ubọń ọsuhọre edi. Edieke okpokodude owo ndinyańa enye nda nsin ke mkpọdihọ mmọń, edi Abasi ikpọń ekpekeme ndinam enye okop nsọń-idem. Mme ufan nnyin eke ererimbot ekeme ndińwam nnyin ke mme ubak ńkpọ, edi Jesus ikpọń ekeme ndinyańa. Owo emi okoyom erinyańa ukpọń, koro Jesus ọkọdọhọ enye ete, “kunam aba idiọk-ńkpọ mbak se idiọkde ikan oro edisim fi.” Edi ofuri akpanikọ, udọńọ esie ekedi ke ntak idiọk-ńkpọ. Jesus ama ọkọk enye, efen ọnọ enye, onyũ ọnọ enye odudu “kunam aba idiọk-ńkpọ.”

“Ke ntak emi mme Jew edọdihọ eyom Enye ndiwot, itoho koro abiatde Sabbath ikpọń, edi oto koro Enye okotde Abasi, ete Ete Imọ, anam idem ukem ye Abasi.” Ufań emi ọnọ ntak iba emi mme Jew ekeyomde ndiwot Jesus. Akpa, nte ido obio mmọ edide Enye ama abiat ibet Sabbath. Se Enye akanamde ikedighe se ibet akpande, edi ekedi se item mme Jew akpande. Jesus ama ọdọhọ mme Jew ete “Mbufo etim esin ibet Abasi man mbufo enim item mbufo” (Mark 7:9). Se ńko (John 7:23, 24). Ọyọhọ iba, Enye ama enen ndinam ntre koro “Enye ikabatke ndida ńka-ńka ye Abasi ke ńkpọ eke okpomumde akama” (Nwede Mbon Philippi 2:6). Se ńko ke John 1:1, 14.

Ikebeheke mme Jew ke emi ekenamde owo emi okop nsọńidem nte utọ akwa erikọk oro akadade itie. Nkukure se ikebehede mmọ ekedi, Enye ndibiat item mmọ nnyũ ndọhọ owo oro ete “Daha ke enyọń, men mbri fo, sańa,” ke usen Sabbath.

Uwem oto ke Christ. Enyene nsinsi uwem eto ke Enye ikpọń- ikpọń. “Owo eke enyenede Eyen enyene uwem oro; owo eke minyeneke Eyen Abasi inyeneke uwem oro” (1 John 5:12). “Jesus ọdọrọ ete, “Ami ndi usuń ye akpanikọ ye uwem: owo baba kiet itieneke Ete, ibọhọke ebe ke Ami” (John 14:6). Jesus ọdọhọ Martha ete, “Ami ndi eriset ye uwem: owo eke ọbuọtde idem ye Ami, okposuk edi nte enye ama akpa, enye eyedu uwem” (John 11:25). Nte uwut-ńkpọ odudu eriset ke mkpa Esie Enye okot Lazarus ọwọrọ ke udi.

Ndidu uwem ke nsinsi ye Abasi okpon akan ndidu ke nsinsi ke hell! Kpukpru owo edudu uwem ke nsinsi. “Koro ini ke edi eke kpukpru mme andidu ke udi edikopde Enye uyo ewọńọ edi; mmọ emi ekenamde se ifọnde eyewọńọ eduk ke eriset uwem, mmọ emi ekenamde se idiọkde eyenyũ ewọńọ eduk ke eriset ikpe.” “Ndien ediwak mmọ emi edede idap ke ntan isoń eyedemere: usuk eyedemere eduk ke nsinsi uwem, usuk ke but ye nsinsi esuene” (Daniel 12:2). “Ndien nsuńikań ndutuhọ mmọ eyedọk ke nsinsi-nsinsi” (Eriyarare 14:11). Nsinsi uwem edi ndinyene ebuana ye Abasi. “Ndien nsinsi uwem oro edi ndifiọk Fi, ata Abasi kierakiet, ye Enye emi Afo ọkọdọńde, kpa Jesus Christ” (John 17:3). Man owo ọdihọ Abasi, enye enyene ndimana obufa. Nsinsi uwem ọwọrọ ndiwọrọ ufin idiọk-ńkpọ ye ubiom-ikpe.

“Mmọdo ubiom-ikpe iduhe aba inọ mmọ emi edude ke Christ Jesus. Koro ibet Spirit uwem ke Christ Jesus ama anam mi mbọhọ ibet idiọk-ńkpọ ye mkpa” (Nwede Mbon Rome 8:1, 2). Ndibọhọ ubiom-ikpe oto ke ndinim Eyen Abasi ke akpanikọ. “Owo eke ọbuọtde idem ye Enye ikaha ikpe; ema ekekpe ikpe owo eke mibuọtke idem ye Enye ema, koro Enye mikọbuọtke idem ke enyiń Edibon Eyen Abasi kierakiet” (John 3:18).

Eriset ke mkpa ikpọhidem ye eke ukpọń ayarare ke ibuat nwede emi. Eriset eke Spirit: “Ini ke edi, onyũ ededi ama, eke mme akpa mkpa edikopde uyo Eyen Abasi, ndien mmọ emi ekopde eyedu uwem.” Eriset eke ikpọhidem ke ini iso: “Koro ini ke edi eke kpukpru mme andidu ke udi edikopde Enye uyo ewọńọ edi; mmọ emi ekenamde se ifọnde eyewọńọ eduk ke eriset uwem, mmọ emi ekenamde se idiọkde eyenyũ ewọńọ eduk ke eriset ikpe.”

Paul anam nnyin ifiọk ete owo kiet-kiet “ke idaha esie” (1 Nwede Corinth 15:23). Mme akpa-mkpa ke Christ eyebem iso eset ke eridi Esie. Se 1 Nwede Thessalonica 4:16, 17. Mme akpa-mkpa emi mikakabakede esit idisetke tutu tọsin isua ukara Christ ebe (Eriyarare 20:5). Do ke edikpe ikpe mmọ inyũ itop mmọ isin ke mkpọdihọ ikań (Eriyarare 20:11-15).

Ke nwede Luke 7:11-16, uwut-ńkpọ mmọdo emi odudu eriset ọwọrọde ke inua Jesus. Enye ama ọdọhọ akpa-mkpa ete, “Akparawa ndọhọ fi nte, Daha ke enyọń,” ndien akpa-mkpa adaha ada.

Mme Jew eke ini eyo Esie ikonimke Christ ke akpanikọ, oro ikowutke ite mme ńkpọ eke ekpenamde mmọ enim ke akpanikọ ikoduhe. Mme utom Esie ikpọń ekem ke uwut-ńkpọ ndiyarade idaha Esie nte Abasi. Enye ama ọdọhọ ete, “Edieke mmenamke utom Ete Mi ekunim Mi ke akpanikọ. Edi edieke nnamde, okposuk edi nte mbufo minimke Mi ke akpanikọ, enim utom nańa ke akpanikọ; man mbufo efiọk enyũ eneńere ekut ete, Ete odu Mi ke idem, Ami nnyũ ndu ke Ete” (John 10:37, 38).

John, ọduọk-owo-mmọń ama etiń abańa idaha Christ nte Abasi ke ini enye ofioride ete, “Sese, Eyen-erọń Abasi emi emende mme idiọk-ńkpọ ererimbot efep” (John 1:29). Ntiense emi otode Ikọ Abasi ke abańa Christ ọsọńọ idaha Esie, “Afo edi eyen mi, ami mmobon fi mfin emi” (Psalm 2:7). Moses, emi mme Jew ekenyenede mbuọtidem ke enye, ewet ete, “Jehovah Abasi fo eyenam Prophet eke edibietde mi adaha ada ke otu fo ọnọ fi:

enye ke mbufo edikop eno” (Deuteronomy 18:15). Abasi Ete odoho utim ikaba ete, “Emi edi edima Eyen Mi, emi esit enemde Mi eti-eti ye Enye” (Matthew 3:17). Se nko ke (Matthew 17:5).

Ke kpukpru mme idioho ndiwut idaha Christ nte Abasi, mme Jew kpukpru ema etre ndinim Enye ke akpaniko. Jesus ama etin onon mmoma abana efen emi enyenede ndidi “Ke enyin esie” emi mmoma edinyimede. Emi, ke akpaniko, akabana Asua-Christ emi edidide. Se ke Eriyarare 13:8.

MME MBUME

- 1 Nso ikanam mme Jew eyom ndiwot Jesus?
- 2 Yom mme utibe-nkpoko efen emi Jesus akanamde ke usen Sabbath.
- 3 Bat mme nkpoko emi okotibede ke Nwede Abasi ke ini ekenamde mme owo eset ke mkpa.
- 4 Wut nte Nwede Abasi etinde abana nsinsi uwem.
- 5 Siak mme nsio-nsio idioho emi owutde odudu Christ.
- 6 Okworo didie ke Jesus ndidoho ete, “Eyen ikemeke ndinam baba nkpoko kiet ke idemesie?”
- 7 Yom udim ikoko ke Akani Ediomini emi edide ukem-ukem ye eke John 5:29.
- 8 Yom mme ufa-nwede ke ikoko emi mitoho ke ukpep-nkpoko emi, emi etinde eba-na Christ nte akpatre ebierikpe ererimbot.
- 9 Nso ikedi ntak emi Jesus akanamde eyen ebekpa ke Nain eset?
- 10 Wut obio Nain ke map. Siak mme obio emi edianade enye. Fiak ti mme utibe-nkpoko efen emi ekenamde ke nkan-nkuk oro.